

УДК 94 (477.83/.86)+930.85 (043.3/.5)

Ярослав Оленич

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ В УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ДО СЛОВ'ЯНОЗНАВСТВА (КІНЕЦЬ XVIII СТ. – 1830-ТІ РР.)

У статті з'ясовано фактори впливу на процес формування дослідницького інтересу до славістики українських учених Східної Галичини XIX ст. Охарактеризовано співпрацю науковців із зарубіжними ученими у галузі слов'янознавства, визначено тематику славістичних досліджень українських інтелектуалів та внесок у становлення національної славістики у Східній Галичині наприкінці XVIII ст. – 1830-х рр.

Ключові слова: славістика, Східна Галичина, просвітництво, Руський інститут, міжслов'янські взаємини.

Наприкінці XVIII – на початку XIX ст., у зв'язку із національно-культурним відродженням слов'янських народів, зростає науковий інтерес громадськості до історії слов'ян. Інтелігенція Східної Галичини не залишилась осторонь від цих процесів. Власне інтерес українських учених до славістики зумовлювався місцевими особливостями, які не завжди враховуються у наукових висновках сучасного національного слов'янознавства. Зазначений фактор посилює актуальність теми дослідження.

У зв'язку з цим у даній статті ставимо за мету – простежити процес формування дослідницького інтересу української наукової громадськості Східної Галичини до слов'янознавства наприкінці XVIII ст. – 30-х рр. XIX ст. Завдання, які необхідно вирішити у процесі вивчення вказаної наукової проблеми: з'ясувати фактори впливу на формування дослідницького інтересу до славістики; охарактеризувати співпрацю науковців Східної Галичини із зарубіжними ученими у галузі слов'янознавства; визначити тематику славістичних досліджень українських інтелектуалів; дати цілісну оцінку їх наукової діяльності у галузі славістики у досліджуваній період.

Окремі аспекти запропонованої проблематики порушувались сучасними українськими науковцями, зокрема В. Чорнієм [1–2], М. Крилем [3–4], І. Галенко [5].

Науково-пізнавальний інтерес українських учених Східної Галичини до слов'ян зумовлювався зовнішніми і внутрішніми чинниками. Національно-визвольний рух слов'янських народів, поділи Речі Посполитої, проживання на території Австрійської імперії західних і південних слов'ян – фактори, які стимулювали учених до слов'янознавчих досліджень. Наукове зацікавлення слов'янськими народами поєднувалось з ідеями просвітництва, зокрема культом знань та принципом об'єктивного пізнання оточуючого світу.

Українські учені Східної Галичини мали сприятливі умови для наукових студій у галузі славістики. Західноукраїнський регіон упродовж століть був тісно пов'язаний з польськими, чеськими, словацькими, сербськими, хорватськими землями. Галичани, передусім їх освічена верства, як правило, володіли, декількома мовами, що давало їм змогу уже наприкінці XVIII ст. – початку XIX ст., коли розпочалося слов'янське національне Відродження, читати польські, чеські та німецькі наукові праці, художні твори, часописи і завдяки цьому бути обізнаними з життям своїх слов'янських сусідів [1, с. 11].

Важливе значення для розвитку славістики мали фонди бібліотеки Львівського університету, куди віденський уряд передав на постійне зберігання велику книгозбірню Гареллі (понад 11 000 томів). Окрім цього, після ліквідації церковних монастирських книгозбірень, до бібліотеки університету з різних місць Галичини поступило (станом на 1885 р.) близько 40 000 томів книг. Охоронцем цих фондів і головним бібліотекарем став словенець М. Куральт [3, с. 43–44].

Вагому роль мала і та обставина, що у львівських архівах, бібліотеках, музеях зберігались рукописи, книги, журнали, газети, твори мистецтва, картографічні та інші джерела, що стосуються історії слов'янських народів, міжслов'янських взаємин й активної використовувались українськими ученими Східної Галичини ХІХ ст. для власних слов'янознавчих досліджень.

Освіченістю і працелюбністю відзначався Бальтазар Гакет (1739–1815), учений з різносторонніми зацікавленнями. Вісімнадцять років свого життя він провів у Львові як професор університету. Тут познайомився з М. Куральтом, очевидно за порадою словенського історика А. Т. Лінхарда. Про їхнє особисте знайомство свідчать листи останнього до своїх львівських кореспондентів. Зокрема, 16 жовтня 1787 р. він писав М. Куральту до Львова, що там проживає Б. Гакет, “який є великий дослідник природи, а його голова складає невпорядковану природознавчу збірку” [3, с. 47]. В іншому листі зазначено, що Б. Гакет “дуже радий буде спілкуватися з Куральтом, оскільки зможе успішно займатися слов'янським мовознавством” [3, с. 47]. Б. Гакет чи не перший у Львові зацікавився слов'янським етносом, залишив цікаві описи слов'ян, свої міркування про них. Архівні матеріали свідчать, що в бібліотеці університету він брав книги про слов'ян, які використовував у своїх дослідженнях [3, с. 47].

У представлених у бібліотеці працях подавалися відомості про історію, культуру, мову слов'янських народів. Відомий український дослідник М. Кріль слушно наголошує, що саме наявність цих видань стала значним поштовхом для славістичних зацікавлень галицьких учених, у тому числі українців [3, с. 50].

Перші прояви дослідницького інтересу української інтелігенції Східної Галичини до славістики безпосередньо спостерігаємо в науковому середовищі Руського інституту (*Studium Ruthenum*), який існував при Львівському університеті в період 1787–1809 рр. У цьому навчальному закладі, а після його закриття, на теологічному факультеті університету для студентів, що готувалися стати греко-католицькими священиками, викладалася церковно-слов'янська мова [2, с. 145]. У навчальному процесі основну увагу викладачі спрямовували на те, “щоб питомці навчилися добре церковного письма” [5, с. 45–46]. Для цього на заняттях з герменевтики, полеміки, філософії, поруч із текстами, написаними грецькою, латинською та давньоєврейською мовами, використовувалися також церковнослов'янські та давньоукраїнські писемні пам'ятки. Також під час вивчення цієї дисципліни подавалися певні відомості про виникнення слов'янської писемності, про апостольську діяльність Кирила і Мефодія, і про слов'янські народи в цілому [2, с. 145]. У Руському інституті та греко-католицькій семінарії студенти і семінаристи мали можливість тодішньою українською мовою слухати лекції релігійних діячів та українських учених, які поширювали ідеологію просвітництва з притаманними їй культом розуму, ідеями вдосконалення людини і суспільства шляхом вільного розвитку науки і поширення освіти [5, с. 45].

Ідеї просвітництва у Східній Галичині зазнавали творчого переосмислення, узгодження із місцевою етнокультурною традицією й набували рис національного просвітництва. Саме носії просвітницької ідеології першими в

Галичині звернули увагу на своє історичне минуле, на життя простого народу, живу народну мову, вони вперше здійснили спробу піднести народну освіту, визначити територію розселення українців [6, с. 21–22]. До відомих представників просвітництва серед української інтелігенції Східної Галичини належать – Л. Шептицький, А. Ангелович, М. Гарасевич, М. Шадурський, І. Гудз, А. Радкевич, П. Білянський, М. Гриневецький. З-поміж них виділявся П. Лодій, професор філософії (1787–1802). Він висловлював похвалу освіченим монархам, окремим представникам українського вищого духовництва, єпископам А. Бачинському, М. Скородинському, А. Ангеловичу за їх сприяння у розвитку народної освіти, створення згаданого Руського інституту. Ідеї просвітництва простежуються у науковій діяльності М. Гарасевича. Учений поширював серед студентів та семінаристів твердження про етнічну єдність галицьких українців із українським населенням Поділля, Волині й Київщини [7, с. 43]. Таким чином, М. Гарасевич один із перших дослідників, що торкнувся проблеми розселення українського етносу, спільних коренів українців Східної Галичини і Наддніпрянщини.

У Східній Галичині наукові відомості про слов'ян також поширювали зарубіжні учені-славісти, які проживали у Львові. Упродовж 1787–1805 рр. у Львівському університеті працював професор Б. Гакет, який цікавився життям, побутом, звичаями, культурним та суспільно-політичним становищем слов'янських народів. На цю тему учений в 1801–1810 рр. опублікував праці під спільною назвою “Зображення і описи південно-західних і східних венеців, ілірів і слов'ян” [2, с. 145]. Спеціаліст з політичних наук та статистики Й. Роггер у 1804 р. видав свої географічно-етнографічні записи про слов'ян [4, с. 191–193]. Завідувач кафедри загальної історії в 1811–1850 рр. Й. Маусс у власних курсах з австрійської та загальної історії чималу увагу приділяв польській проблематиці, зокрема національно-визвольному руху під проводом Т. Костюшка [3, с. 50].

У 1818 р., згідно постанови Франца І, у Львівському університеті відкрилась кафедра польської мови і літератури. Хоча тривалий час наукова діяльність кафедри не виходила за межі навчальних інструкцій, встановлених австрійським урядом, проте сам факт відкриття в онімеченому університеті кафедри однієї зі слов'янських мов і літератур, був помітною подією [5, с. 46]. На пошквнення наукового життя Львова, зокрема й поширення знань про слов'ян впливали культурно-освітні осередки міста. У 1817 р. засновано Інститут Оссолінських, у якому знаходилась бібліотека із значною кількістю книжкових фондів. У місті функціонували книгарні як науково-мистецькі та культурні установи, де влаштовували художні виставки, читали наукові та популярні лекції, давали приватні уроки [3, с. 43].

Окрім наукової громадськості Львова, інтерес до славістики проявляла українська інтелігенція Перемишля. На початку XIX ст. у місті просвітницькою і науковою діяльністю займалася плеяда визначних релігійних діячів – І. Могильницький, І. Снігурський, І. Лаврівський, Й. Левицький, Й. Лозинський, А. Добрянський. Також у Перемишлі в цей час проживав український історик Д. Зубрицький. У 1809 р. він був обраний секретарем Перемишльського повітового управління, створеного військами герцогства Варшавського під егідою Наполеона. Скориставшись перебуванням у цей час у Галичині російських військ, Д. Зубрицький оволодів російською мовою. Це дало йому можливість обіймати в 1809–1812 рр. посаду судового перекладача з російської мови при крайовому апеляційному суді. Після цього він працював юстиціарієм у Перемишльському повіті. У 20-х рр. XIX ст. Д. Зубрицький переїхав до Львова [8, с. XII]. Слід

підкреслити, що упродовж 1810–1811 р. учений писав “Хроніку Французької революції від року 1789 до року 1811”. “Хроніка” – це перше в українській історіографії дослідження зарубіжної історії, побудоване на основі критичного використання джерел [9, с. 503].

У 1816 р. в Перемишлі, з ініціативи І. Могильницького утворено “Товариство галицьких греко-католицьких священиків”. Як головний інспектор шкіл Перемишльської єпархії, він активно займався заснуванням, організацією шкіл, підготував і видав низку навчальних підручників: “Буквар” (1816 р.), “Наука християнська” (1816 р.), “Катехизм малий” (1817 р.), “Повинності підданих” (1817 р.), “Правила школьні” (1817 р.), які неодноразово перевидавались. І. Могильницький став ініціатором і першим ректором відкритого в Перемишлі інституту (1818 р.) для підготовки дяків, вчителів парафіяльних шкіл, які утримувались за кошт спеціального фонду, заснованого єпископом І. Снігурським. Спираючись на численні вимоги українського селянства та міщанства навчати дітей рідною мовою, він розгорнув енергійну боротьбу за впровадження викладання в народних школах Східної Галичини тодішньою українською мовою, яку підтримав також митрополит М. Левицький [10, с. 8–9].

Окрім важливої просвітницької діяльності, вагомим є його науковий доробок із славістики. У дослідженні “Відомість о руськім язичі” (1823 р.) І. Могильницький заперечив поширену тезу про походження української мови від польської та російської мов, стверджував про її самостійність, використання та поширення української мови на території Наддніпрянської України та Галичини [11]. “Відомість”, – писав І. Брик, – це перша наукова розвідка про українську мову, яка є доказом великого таланту, праці й знання її автора, що бажав на підставі достовірних історичних дат і документів дати знавцям змогу справити не один фальшивий погляд на український народ і його мову” [12, с. 30].

Характерно, що перемишльська бібліотека І. Могильницького мала в той час “Збірку народних пісень” В. Караджича, котрий популяризував її серед інших діячів, які цікавились слов’янським фольклором [13, с. 30]. Про наукові праці І. Могильницького знав В. Копітар, який використав його “Граматику руської мови” у своїх українознавчих студіях [6, с. 54]. Відомо, що з І. Могильницьким кореспондував П. Шафарик, однак, це листування не збереглося. Слов’янський учений висловлював свої співчуття з приводу смерті І. Могильницького у 1831 р., знав про підготовлену науковцем граматику [14, с. 222]. З І. Могильницьким та професором церковнослов’янської мови І. Лаврівським налагодив контакти відомий словенський науковець М. Чоп, який у 20-х роках ХІХ ст. проживав і працював у Львові. Названі перемишльські учені, поряд з хорватом К. Петровичем, поляком В. Залеським допомогли словенському славісту розшукати необхідні матеріали для наукових досліджень з української мови [4, с. 227–228].

Вже згаданий І. Лаврівський також проявляв інтерес до славістики. Учений переклав польською мовою “Повість минулих літ”, уклав словники з українською частиною (церковно-народний, українсько-польсько-німецький у шести томах) [5, с. 46]. Додамо, що від 1820 р. український дослідник був уже почесним членом Наукового Товариства у Кракові. У 20-х рр. ХІХ ст. діяльністю І. Лаврівського зацікавився Й. Добровський. У листі від 28 лютого 1822 р. до В. Копітара, Й. Добровський просив про адресу каноніка І. Лаврівського. В. Копітар, у листі від 25 березня 1822 р., прохання виконав і адресу надіслав. Уже у листі від 6 грудня 1824 р. Й. Добровський писав П. Кеппенові, що І. Лаврівський має мати декілька листків Острозької Біблії,

котрі відрізняються від виданих друком. На жаль, матеріали безпосереднього листування І. Лаврівського з чеським славістом невиявлені. І. Брик, підсумовуючи взаємозв'язки Й. Добровського з І. Лаврівським слушно наголошував, що “ті люди котрі стояли в якому-небудь зв'язку з Добровським, були загорілі бібліофіли, інтересувались слов'янською наукою взагалі, а студіями Добровського зокрема” [12, с. 10].

Заслуговує на увагу факт з біографії українського священика (тривалий час він жив у Відні) І. Стрілецького, який пов'язує його з “патріархом Слов'янщини” – Й. Добровським. Чеський славіст у листі від 8 жовтня 1786 р. до Ф. Дуріха згадував, що місцевий парох при церкві св. Варвари має примірник слов'янської граматики без заголовка [12, с. 5]. Й. Добровський звернув на вигляд граматики та висловив декілька критичних зауважень. Як зазначав І. Брик, Й. Добровський повинен був мати цю граматику в себе, а це було можливим при особистому знайомстві з священиком, яким в той час був І. Стрілецький [12, с. 5–6]. Зазначена граматика була переробленим варіантом граматики М. Смотрицького 1638 р. У цьому контексті М. Гринивецький згадував, що І. Стрілецький пересилав через Будапешт до Відня перероблений варіант граматики М. Смотрицького. Враховуючий цей факт, наукові інтереси ученого, його велику бібліотеку, що стала основою для двох капітульних бібліотек у Львові, можемо стверджувати, що І. Стрілецький був близький у наукових поглядах з Й. Добровським в часи його короткого перебування у Відні [12, с. 5–6]. Слід додати, що проповіді українською мовою у церкві св. Варвари І. Стрілецького, а пізніше – І. Ольшавського та І. Снігурського міг чути В. Копітар [4, с. 73].

Харківський дослідник П. Кеппен у програмі своєї наукової подорожі планував спільно з І. Лаврівським оглянути міський архів у Перемишлі. Особисте знайомство П. Кеппена з І. Лаврівським відбулось у січні-лютому 1822 р. [12, с. 6]. Предметом їх спілкування була українська література, зокрема праці І. Котляревського. За допомогою перемишльського ученого, П. Кеппен визначив межі поширення галицьких діалектів, торкнувся питання про кількість населення Галичини на початку ХІХ ст. Учений довідався, що І. Лаврівський уже знайомий з графом М. Румянцевим, оскільки на прохання російського діяча науковець переписав літопис ХVІ ст. [15, с. 47]. З 1822 р. налагоджується листування українського ученого з О. Востоковим, оскільки останній у листі від 7 липня 1822 р. повідомив П. Кеппену, що надіслав І. Лаврівському копію з календаря, приложеного до Остромирового Євангелія. Про те саме згадував О. Востоков у листі до Й. Добровського [12, с. 6].

Протягом 1824–1847 рр. Перемишльський філософський ліцей очолював І. Снігурський. На вказаній посаді він проявив себе як талановитий педагог і наставник молодій українській інтелігенції. З метою популяризації історичних знань, І. Снігурський видав працю “Коротка історія хрещення Руси за князя Володимира Великого”. Водночас для потреб книжкової справи, єпископ у 1824 р. заснував власну друкарню [10, с. 8].

З-поміж тогочасних учасників Перемишльського гуртка на особливу увагу заслуговує Й. Левицький та Й. Лозинський. Перший, у 1819 р. відправився у Відень, де вивчав богослов'я. Під час навчання Й. Левицький познайомився зі студентами з різних слов'янських країн, прихильниками національного відродження та єднання, що вплинуло на світогляд українського ученого. У 1825 р. Й. Левицького призначили на посаду капелана перемишльського єпископа І. Снігурського. Видана Й. Левицьким “Граматика руської або малоруської мови в Галичині” (1834), здійснила вагомий вплив на розвиток української літературної мови у Східній Галичині. Як цензор граматики,

В. Копітар також позитивно відгукнувся про використання народної мови у її написанні. Відзначимо, що В. Копітар кореспондував з Й. Левицьким. Так, у 1832 р. В. Копітар просив Й. Левицького надіслати йому копію Супрасльського рукопису. Однак, В. Копітар одержав копію друкованого тексту, замість копій оригіналу. Після цього він розірвав контакти з Й. Левицьким. У 1834 р. з аналогічним проханням словенський учений звернувся до І. Снігурського. Однак і цей нічим не зміг допомогти, заявивши, що у Супраслі оригіналу немає. Натомість І. Снігурський у грудні 1834 р. надіслав В. Копітарові, на його прохання, частину списку Остромирового Євангелія, який знаходився у І. Лаврівського. Останній його копію, а саме календар (“Синаксар”) отримав, як уже зазначалось, від російського мовознавця О. Востокова. Використавши рукопис, В. Копітар повернув його через І. Снігурського І. Лаврівському [4, с. 75]. Й. Лозинський також цікавився славістикою. У четвертому класі теології, – згадував учений, – я читав слов’янську граматику Й. Добровського. Вже тоді я полюбив книжки про слов’янські нарідчя або народи” [16, с. 254]. Як бачимо, наукові дослідження чеського ученого впливали на формування наукового інтересу Й. Лозинського до славістичної проблематики.

З 1835 р. старослов’янську мову у Перемишльському богословському ліцеї викладав А. Добрянський. Ще у 1830 р. він, завдяки підтримці І. Снігурського, відправився до Відня, де протягом чотирьох років вивчав богослов’я. Канонік з церкви св. Варвари П. Паславський у своїй домашній бібліотеці мав працю М. Гарасевича “Історія церковної унії Русі з Польщею”, яку він рекомендував і дозволив опрацювати українському семінаристу. А. Добрянський, – за словами Б. Дідицького, – “не тільки вивчив і переписав працю собі слово в слово, але ще з більшим старанням прагнув подібні праці до історії Русі читати і вивчати, щоб і з них чим раз детальніше довідатись про причини довговічної суперечки між Руссю і Польщею” [101, с. 14]. В “Автобіографії” А. Добрянський писав, що у вільний від навчання час у Надвірній бібліотеці вивчав історію і літературу слов’ян. Використовуючи поради працівника бібліотеки – В. Копітара, А. Добрянський вивчав наукові праці з історії українського народу. Серед них були: “Повість минулих літ” Нестора, “Історія унії в Польщі” М. Бантиш-Каменського, “Історія Малоросії” Д. Бантиш-Каменського, “Історія Росії” М. Карамзіна [17, с. 18–19].

Потрібно додати, що в 20–30-х рр. ХІХ ст. в освітньо-навчальних закладах Перемишля працювали чеські музиканти і педагоги – А. Нанке, В. Серсаві, М. Терлей, Й. Нагловський, М. Канавал та ін., що сприяло міжслов’янській освітньо-культурній взаємності й породжувало інтерес українських учених Східної Галичини ХІХ ст. до історії та культури слов’янських народів [4, с. 210–212].

Отже, формування наукового інтересу української громадськості Східної Галичини до славістичної проблематики відбувалось під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. До зовнішніх факторів слід віднести – поширення просвітницької ідеології, національне відродження слов’янських народів, налагодження наукових контактів українських учених Східної Галичини із Й. Добровським, В. Копітаром, П. Шафариком, О. Востоковим, П. Кеппенем. Особливу роль у формуванні інтересу до історії, мови, літератури слов’ян відіграв Львів, який наприкінці ХVІІІ – на початку ХІХ ст. стає одним із осередків зародження наукового слов’янознавства в Україні. У Львові жили і активно займались славістикою зарубіжні учені – Б. Гакет, М. Куральт, Й. Рогрер, Й. Маусс. У місті діяла низка наукових установ – Львівський університет, Руський інститут, Інститут Оссолінських. У бібліотеках та архівах міста зберігались фонди славістичної книги, що висвітлюють

відомості про історію, культуру слов'янських народів. Наукова громадськість Східної Галичини володіла вагомим потенціалом для слов'янознавчих студій – українські дослідники вільно розмовляли чеською, польською, німецькою мовами. Українські учені наприкінці XVIII ст. – у першій третині XIX ст. порушували актуальні, зумовлені національним відродженням, питання – єдність українців Східної Галичини й Наддніпрянини, самостійність української мови та її рівність з іншими слов'янськими. Наукова діяльність І. Лаврівського, І. Могильницького, М. Гарасевича, Й. Левицького вплинула на розвиток національної славістики й подальших досліджень у цій галузі М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького, Д. Зубрицького, Д. Дідицького, О. Партицького, А. Петрушевича, О. Барвінського тощо.

Список використаних джерел

1. *Чорній В.* Інститут славістики Львівського національного університету імені Івана Франка (до 15-річчя з часу заснування) // Проблеми слов'янознавства. – Львів, 2003. – Вип. 53. – С. 303–308.
2. *Чорній В.* Львів як осередок слов'янознавства / В. Чорній // Слов'янознавчі студії: Статті, виступи та ювілейні матеріали: З нагоди 70-річчя від дня народження / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ін-т славістики. – Львів, 2002. – С. 145–150.
3. *Кріль М.* Славістична книга у Львові в кінці XVIII ст. / М. Кріль // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2013. – Вип. 49. – С. 42–51.
4. *Кріль М.* Слов'янські народи Австрійської монархії: освітні та наукові взаємини з українцями. 1772–1867 / М. Кріль. – Львів: В-во “Сполом”, 1999. – 296 с.
5. *Галенко І.* Мовознавча славістика у Львівському університеті (1787–1939) / І. Галенко // Проблеми слов'янознавства. – Львів, 2004. – Вип. 54. – С. 44–60.
6. *Комаринець Т.* Ідейно-естетичні основи українського романтизму (проблема національного й інтернаціонального) / Т. Комаринець. – К.: Вища школа, 1983. – 224 с.
7. *Возняк М.* До характеристики Петра Лодія / М. Возняк // Записки НТШ. – Т. СХІІІ. – Кн. І. – Львів, 1913. – С. 118–155.
8. *Орлевич І.* Денис Зубрицький – автор “Хроніки міста Львова” / І. Орлевич // Зубрицький Д. Хроніка міста Львова / МГКО “Документальна скарбниця Львова”; Львівський національний університет ім. І. Франка; Львівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України; Центральний державний історичний архів України у Львові; Громадська організація “Інститут Львова”, перекл. з польськ. І. Сварника; коментарі М. Капралія; ред. О. Шишки, Ю. Бірюльова. – Видання друге, виправлене і доповнене. – Львів: Центр Європи, 2006. – С. ХІ–ХХІ.
9. *Ададуrow В.* “Хроніка французької революції Дениса Зубрицького” / В. Ададуrow, М. Рожик // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Т. 231. – Львів, 1996. – С. 495–506.
10. *Стеблій Ф.* Предтечі “Просвіти” / Ф. Стеблій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19. – 2010. – С. 7–20.
11. *Могильницький І.* Вѣдомѣсть о Рускомъ Языцѣ / І. Могильницький // Українсько-руський архив видає історично-філософічна секція Наукового Товариства імені Шевченка. Т. V. Фільологічні праці Івана Могильницького. Видав Михайло Возняк. – У Львові: З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського, 1910. – С. 1–70.
12. *Брик І.* Йосиф Добровський і українознавство / І. Брик // Записки НТШ. – Т. СХLІ–СХLІІІ. – Львів, 1929. – С. 1–35.
13. *Гуць М.* Сербохорватська народна пісня на Україні / М. Гуць. – К.: “Наукова думка”, 1966. – 250 с.
14. *Стеблій Ф.* П. Й. Шафарик і “Руська трійця”: до історії взаємин / Ф. Стеблій // Шашкевичана. Нова серія. – Вип. 5–6. – Львів, 2000. – С. 122–128.
15. *Свѣнцицкій И.* Обзоръ сношеній Карпатской Руси съ Россіей въ 1-ую пол. XIX в. / Свѣнцицкій И. – С-Пб., 1906. – 109 с.
16. *Панькевич І.* Західноукраїнське літературне відродження і Ян Коллар / І. Панькевич // З історії чехословацько-українських зв'язків. – Братіслава: Словацке вид-во худ. літ-ри, 1959. – С. 253–281.
17. *Дідицький Б.* Антоній Добрянскій его жизнь и дѣятельность въ Галицкой Руси. Списаль Богданъ А. Дѣдицкій / Б. Дідицький. – Львів: Накладом Общества имени Михаила Качковского, 1881. – 128 с.

Ярослав Оленич

**ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ИНТЕРЕСА В УКРАИНСКОЙ
НАУЧНОЙ ОБЩЕСТВЕННОСТИ ВОСТОЧНОЙ ГАЛИЦИИ К
СЛАВИСТИЧЕСКОЙ ПРОБЛЕМАТИКЕ (КОНЕЦ XVIII В. – 1830-Е ГГ.)**

В статье выяснены факторы влияния на процесс формирования исследовательского интереса к славистике. Охарактеризовано сотрудничество ученых Восточной Галиции с зарубежными учеными в области славяноведения, определена тематика славистических исследований украинских интеллектуалов и вклад в становление национальной славистики в Восточной Галиции в конце XVIII в. – 1830-е гг.

Ключевые слова: славистика, Восточная Галиция, просвещение, Русский институт, межславянские отношения.

Yaroslav Olenych

**FORMATION OF SCIENTIFIC INTEREST OF UKRAINIAN RESEARCH PUBLIC IN
EASTERN GALICIA TO SLAVONIC (END OF THE XVIII CENTURY – 1830-IES.)**

The article reveals the factors of influence on the development of research interest in Slavic studies of Ukrainian scientists in Eastern Galicia of the nineteenth century. The collaboration of national scientists and foreign scholars in the field of Slavic Studies is characterized, Slavic Studies themes in Ukraine and contribution to the national Slavic studies in Eastern Galicia in the late eighteenth century – 1830s are determined.

Key words: Slavic studies, Eastern Galicia, education, Ruses Institute, Slavic relations.